

Biblos – analiza testnega obdobja

Biblos – analysis of the test period

> Marko Hercog

Izveček

Testno obdobje je trajalo od 20. 3. do 30. 6. 2013. V tem času je bila omogočena samo izposoja e-knjig. Pri testiranju sistema BIBLOS je sodelovalo deset slovenskih splošnih in ena strokovna knjižnica. Te po velikosti segajo od manjših lokalnih pa vse do največjih slovenskih knjižnic: Mestna knjižnica Ljubljana, Mariborska knjižnica, Mestna knjižnica Kranj, Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič, Knjižnica A. T. Linhartarja Radovljica, Občinska knjižnica Jesenice, Knjižnica Domžale, Goriška knjižnica Franceta Bevka, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper in Knjižnica IZUM.

Ključne besede

Biblos, e-knjige, e-knjižnica, elektronska izposoja gradiva, e-bralniki, e-gradivo

UDK 655.41:004.738.5

Abstract

The test period lasted from March 20 till June 30 2013. In this time it was only possible to do lending of e-books. Ten Slovenian public libraries and one special library participated in this testing. Their sizes ranged from smaller local libraries to the largest libraries in the country: Ljubljana City Library, Maribor Library, Kranj City Library, Ivan Tavčar Library Škofja Loka, Dr. Tone Pretnar Library Tržič, A.T. Linhart Library Radovljica, Municipal Library Jesenice, Domžale Library, France Bevk Library Gorica, central Library Srečko Vilhar Koper, IZUM Library.

Keywords

Biblos, e-books, e-library, electronic lending, e-readers, e-materials

Spletni distribucijski portal za elektronske knjige Biblos je konec junija 2013 končal testno obdobje in prešel v operativno rabo. Uporabnikom testnih knjižnic so se pridružili še preostali uporabniki slovenskih knjižnic, ki so se vključile v sistem. Biblos trenutno uporablja malo manj kot petdeset knjižnic.

Testno obdobje je trajalo od 20. 3. do 30. 6. 2013. V tem času je bila omogočena samo *izposoja e-knjig*. Vsak uporabnik je lahko imel hkrati izposojene štiri e-knjige. Čas izposoje je bil 14 dni. Predčasno vračilo gradiva ni bilo možno. Pri testiranju sistema BIBLOS je sodelovalo deset slovenskih splošnih in ena strokovna knjižnica. Te po velikosti segajo od manjših lokalnih pa vse do največjih slovenskih knjižnic: **Mestna knjižnica Ljubljana, Mariborska knjižnica, Mestna knjižnica Kranj, Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič, Knjižnica A. T. Linhartarja Radovljica, Občinska knjižnica Jesenice, Knjižnica Domžale, Goriška knjižnica Franceta Bevka, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper in Knjižnica IZUM.**

Pred začetkom testiranja je bila vzpostavljena polna integracija s sistemom COBISS, tako da so člani testnih knjižnic vstopali v sistem z obstoječimi uporabniškimi podatki za »Mojo knjižnico«.

Sistem Biblos je preverjal vse uporabniške podatke v realnem času, tako da je sistem uporabnikom, ki so imeli nepravilne obveznosti do knjižnice, onemogočal nove izposoje, dokler niso poravnali obveznosti.

V testnem obdobju so imeli uporabniki na voljo okoli 150 naslovov, ki jih je za potrebe testiranja dalo na voljo 30 slovenskih založb.

Gradivo v sistemu Biblos je zaščiteno z zaščito Adobe DRM.

Obiskanost spletne strani

Obisk spletne strani www.biblos.si je presegel pričakovanja, saj je zabeležil skupaj približno 40.000 različnih obiskovalcev iz 58 različnih držav (število obiskovalcev, ki so obiskali stran več kot trikrat in katerih brskanje je bilo vsaj 3 strani v globino). Povprečni obiskovalec je ostal na strani okoli 4 minute in odprl vsaj 5 podstrani. Sam projekt zunaj testne skupine ni bil deležen namenske promocije zunaj testnih skupine knjižnic z izjemo ene konference za novinarje ob začetku testnega obdobja.

Viri dostopa na www.biblos.si – 40 % obiskovalcev je na stran prišlo prek spletnih iskalnikov, kar je posledica namenskega grajenja obširne spletene baze metapodatkov, ki so na voljo v Biblosu o posameznih knjigah, saj ima založnik, ko v sistem nalaga novo knjigo, na voljo 26 polj za vpis različnih metapodatkov, od tega je 11 obveznih. Metapodatke na spletu vsi iskalniki nenehno indeksirajo, tako da prek tega računamo, da se večina knjig na Biblosu pojavi med prvimi desetimi zadetki na spletnih iskalnikih. 28 % obiskovalcev je prišlo na stran neposredno, kar pomeni, da so v naslovno vrstico brskalnika vpisali spletni naslov Biblosa. 32 % obiskovalcev je prišlo na stran prek napotiteljev, večinoma spletnih strani testnih knjižnic, ki so imele na svojih straneh objavljene povezave na Biblos.

Mobilne naprave uporabnikov

Biblos je bil primarno namenjen za uporabnike mobilnih naprav. V testnem obdobju se je pokazalo, da je kljub predvidevanjem večina uporabnikov (60 %) bralo knjige na stacionarnih računalnikih. 40 % uporabnikov je za branje knjig uporabilo mobilne naprave, pri katerih prednjači iPad (49 %), nato sledijo androidne tablice (20 %), androidni telefoni (9 %), iPhone (7 %) in Biblos eink bralnik (7 %). Preostale so ostale različne tablice in telefoni. Vsega skupaj smo registrirali 160 različnih naprav.

Biblos aplikacije

Za mobilne naprave z operacijskima sistemoma Android in Apple smo pripravili tudi posebne bralne aplikacije. Aplikacija Android je bila na voljo od začetka testnega obdobja in je zabeležila okoli 750 prenosov, aplikacija Apple pa je bila na voljo od druge polovice testnega obdobja in je zabeležila malo manj kot 200 prenosov. Aplikacija omogoča branje knjig v epub- in pdf-formatu. Ker se v Biblosu pojavljajo tudi knjige v pdf-formatu, smo v aplikaciji omogočili tudi »reflow«
pdf-datotek, kar bralcem omogoča enake funkcionalnosti (prilagajanje velikosti tipografije) kot pri »pravih«
elektronskih knjigah.

Testno obdobje je upravičilo svoj namen, saj smo s pomočjo odzivov uporabnikov uspeli optimizirati celoten proces, odpraviti kar nekaj napak in urediti določene prilagoditve uporabniškega vmesnika. Zelo pomembno vlogo pri administrativnih vmesnikih za knjižnice je odigralo strokovno osebje knjižnic, ki je s svojimi predlogi precej pripomoglo k temu, da je postopek nabave e-gradiva kar se da preprost in učinkovit.

Danes lahko rečemo, da je Biblos platforma, ki je strateškega pomena.

Nima samo strateškega pomena za Slovence vseh starostnih skupin v matični deželi, temveč predstavlja nov kanal dostopnosti literature v maternem jeziku za vse zamejce in Slovence po svetu. Izpostaviti je treba tudi pomen dostopnosti literature v slovenskem jeziku za najrazličnejše ranljive družbene skupine, od invalidov, ki se soočajo s problemom dostopa do knjižnice ali knjigarne, do slepih in slabovidnih.

> **Marko Hercog**, zaposlen pri Študentski založbi
Naslov: Študentska založba, Borštnikov trg 2, 1000 Ljubljana
Naslov e-pošte: marko@zalozba.org